

Відбір команди України
на XXIII Міжнародну олімпіаду з лінгвістики

11 і 12 квітня 2026 р.

Розв'язки задач другого туру

1. Еве

Структура речення:

	Минулий і майбутній час	Теперішній час і «от-от»
Неперехідне	S T-V	S le V*-T
Перехідне	S T-V O	S le O V-T
Перехідне з темою («... — це те, ...»)	O ye S T-V	O ye S le V*-T

* позначає редуплікацію першого складу: C(l)V(n) > CV-C(l)V(n), де C — приголосна, V — голосна. Такою ж редуплікацією утворюють прикметник «А» з дієслова «ставати А».

Елементи речення:

- S — підмет
- O — додаток,
- T — час:
 - o Ø — минулий,
 - o -m — теперішній,
 - o **ge** — «от-от»,
 - o **a-** — майбутній,
- V — присудок.

Займенники: 1 одн = **me-**, 2 одн = **e-**, 2 мн = **mi-**, 3 мн = **wo-**. Вони приєднуються до **le**, якщо це слово присутнє в реченні, а інакше до присудка.

Порядок слів в іменній групі: іменник — прикметник — **sia** «цей» / **la** «той».

Словосполучення на позначення ємностей з рідинами: [рідина] **фе** [ємність].

Завдання 1:

10	miakə	Ми станемо високими.
11	atukpa sia ye wogban	Ця пляшка — це те, що вони зламали
12	ele ami la dze ge	Ти от-от закупиш ту олію.

Завдання 2: «Сильний напій».

Завдання 3:

13	Цей поганий глечик от-от зламається.	ze gbeblen sia le gbagban ge
14	Пляшка — це те, що я купую.	atukpa ye mele фефлем
15	Вони купили це пиво.	woфе biya sia
16	Ти читаєш ту книжку.	ele agbalen la xlenm

2. Кікапу

Позначимо голосні як V, приголосні як C, а межі слова як #. Тоді алгоритм перетворення слова на свист можна записати таким чином:

1. $V\# \rightarrow \acute{o}\grave{o}$;
2. $\acute{V}(V) \rightarrow \acute{o}(\acute{o})$ у передостанньому складі; інакше $\acute{V}(V) \rightarrow \acute{o}(\grave{o})$;
3. $V(V) \rightarrow \grave{o}(\grave{o})$ після останнього наголошеного складу;
4. $V(V) \rightarrow \grave{o}(\grave{o})$ перед {s, θ, h};
5. Інакше $V \rightarrow \acute{o}$;
6. $\#C \rightarrow \emptyset$;
7. $C(C\dots) \rightarrow \mathbf{q}$, якщо хоча б одна з приголосних належить до {p, t, k}; інакше $C(C\dots) \rightarrow \mathbf{h}$.

Завдання 1:

Вираз	Свист	Переклад
metáaθwí	óqóðhóð	десять
niiswaaρίtaki	òðhóóqóqòqóð	двадцять
máhkwaħa	óqòhóð	ведмідь
piitíkeeno	óóqóqòðhóð	зайди
nesíanaateθikwéeni	ðhóðhóóqòhóqóðhóð	він має бути жахливим
kemoopíimwaaķi	óhóqóóðhòðqóð	у твоїй машині
paķáanani	óqóóhòhóð	(вид горіхів)
oθeθeeħwáahi	ðhðhòðhóðhóð	їхні старші брати
nemeskoθípena	óhòqòhóqòhóð	ми червоні
nenakamópena	óhóqóóhóqòhóð	ми співали
kekoohkoosemwaķi	óqòðqòðhóhóðqóð	ваші свині

Завдання 2. òðhóóhòqóð.

3. Нугалк

Мова нугалк має спеціальні відмінки абсолютиву (зазвичай підмет неперехідного речення або додаток перехідного речення) та ергативу (зазвичай підмет перехідного речення, далі позначені як А та Е відповідно).

Будова слова:

- Без додатка: корінь — підмет_А.
- Додаток = 2 особа: модифікований корінь — підмет_А — додаток_А.
- Інакше: модифікований корінь — додаток_А — підмет_Е.

Модифікований корінь:

		Не каузатив	Каузатив («змушувати»)
Неперехідне дієслово		корінь	корінь- tu *
Перехідне дієслово	Без додатка	корінь- a	корінь- atu *
	З додатком	корінь	—

* Приголосна після **tu** переходять у **m**, а голосна зникає.

Займенники:

		1 особа	2 особа	3 особа
однина	Е	c	x	s
	А		nu	i
множина	Е	ɬ	p	t
	А	tuɬ	ap	ti

Завдання 1:

1.	?awlatup	С.	ви змушуєте його переслідувати
2.	musatums	Е.	він змушує мене відчувати
3.	ckttuɬ	А.	ми змушуємо його прийти
4.	?ayaɬtumuɬp	В.	ви змушуєте нас іти
5.	ɬaptumuɬnu	Д.	ми змушуємо тебе піти

Завдання 2: У слові використано ергатив замість абсолютиву. Правильна форма: **?awliap** «він переслідує вас».

Завдання 3:

ɬaptumx	ти змушуєш мене піти
slqatumuɬap	ми змушуємо вас знаходити
crɪp	ви витираєте його
kxtis	він бачить їх

Завдання 4:

ви ховаєте	ʔipwaap
я змушую тебе ховати	ʔipwatumnu
я переслідую їх	ʔawltic
ти знаєш його	ʔaʔnapix
вони відчують його	musit
вони змушують мене пірнати	mulmtumt

4. Каябі

Наголос падає на останній склад.

Відповідності звучання (крім очевидних): **y** = /i/, **e** = /ε/, **o** = /ɔ/, **'** = /ʔ/, **ḡ** = /ŋ/, **f** = /f/, **kw** = /kʷ/

Структура складу: CV або V.

Фонологічні зміни на межі морфем: C#ʔ > #ʔC та C1#C2 > #C2. Після цього приголосні, що опинилися на межі морфем (_ # чи # (ʔ)_) підлягають лениції: губні приголосні (/p/, /m/, /f/) > /w/, передньоязикові приголосні (/t/, /n/, /s/) > /r/.

Межі морфем:

aman futat	любити + дощ
'yi siḡ	берег? + порошок
yat ywate	каное + літати?
ywak jap	небо + спускатися
futat 'ḡa	любити + він
maenun 'ḡa	чекати + він
jay tata	місяць + вогонь
set je	спати + я
pit akup	ПРИКМ? + тепло
kuman 'yp	біб + палиця
'u 'yp 'i'i	[ʔ + палиця] _{стріла} + малий
jay niaroi	місяць + новий
akup ay	тепло + сильний
tata siḡ 'wyrimũ	вогонь + порошок + під

kwat ay	сонце + сильний
ape 'ok	шматок + брати
karupam 'i'i	олень + малий
tata manyryk	вогонь + тягнути
sĩ mu akup	пік + КАУЗ + тепло
kwat ipe	сонце + сезон
yat pytet	каное + середина
ywak siḡ	небо + порошок
pit 'ok	шкіра + брати
tata 'yp	вогонь + палиця
yat sĩ	каное + кінчик
'u'yp mu siḡ	стріла + КАУЗ + порошок
aman ipe	дощ + сезон

Відповіді:

tata manyryk	/ta.ta.wa.ni.'rik/	тягнути вогонь
sĩ mu akup	/sĩ.wua.'kup/	пік нагрівання
kwat ipe	/kʷa.ri.'pe/	сухий сезон
yat pytet	/ia.wi.'tet/	середина каное
ywak siḡ	/i.wa.'riŋ/	хмара
pit 'ok	/pi.'ʔrɔk/	здирати шкіру
tata 'yp	/ta.ta.ʔip/	фосфор
yat sĩ	/ia.rĩ/	кінчик каное
'u'yp mu siḡ	/ʔu.ʔi.wu.'riŋ/	заточена стріла
aman ipe	/a.ma.ri.'pe/	дощовий сезон

5. Монгорська мова

Порядок слів:

підмет — обставина місця — непрямий додаток — прямий додаток — присудок

Будова займенника:

- Особа: **bi-** = 1, **qi-** = 2, **gan-** = 3.
- Число: \emptyset = однина, **-si** = множина.

Будова іменника:

- Корінь.
- Множина: **-si-**
- Відмінок: **-du** = той, кого змушують, або непрямий додаток; **-ni** = прямий додаток; **-ji** = напрямом до; **-sa** = напрямом від; **-du** = місцезнаходження.

Після іменника може стояти **zhuer** на позначення «нижньої частини». Після підмета-іменника також ставлять артикль **ge**.

Будова дієслова:

- Корінь (може складатися з кількох слів).
- Каузатив («змушувати робити»): **-gha-**.
- Сурядність (А і ...): **-ji**.
- Послідовність (Після А ...): **-sangzhi**.
- Час (не ставиться після суфіксів сурядності і послідовності):

	1 особа		2 особа	3 особа
	Бажана дія	Небажана або несвідома дія		
минулий	-ba	-jiang		
теперішній	-labi	-lang		
майбутній	-ni	-kunang		

Завдання 1:

14	Bi beghe zhuerdu kaolaji dongguoni dilabi.	Я спираюся на нижню частину дерева і їм зимову грушу.
15	Bi kaosidu mameini dighani.	Я змушу моїх синів їсти пшеницю.
16	Bi xilabi.	Я відходжу.
17	Gansi nini shuduerkunang.	Вони поведуть це.
18	Qi tuerhani yerrilang.	Ти знаходиш колону.

Завдання 2: Речення 2 і 3, оскільки вони виражають несвідомі дії.

Завдання 3:

- (1) Я відходжу.

(2) Я змушений відійти.

(3) **Bi rikunang.**

Завдання 4:

19	Ти поїв.	Qi dijiang.
20	Він покличе людину з Пекіна.	Gan beijingsa kongni daodakunang.
21	Я приходжу.	Bi rilabi. Bi rilang.
22	Я люблю те.	Bi tini bietulang.
23	Людина виходить.	Kong ge gherji xilang.
24	Знайшовши його, Фенхуан вивів жабу і пішов.	Ganni yerrisangzhi, honghuang laihamani shuduerji yaojiang.